

**МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)
ГУМАНІСТИЧНО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ЯНА ДЛУГОША
В МІСТІ ЧЕНСТОХОВІ (ПОЛЬЩА)**

**ISSN (print) 2617-0833
ISSN (online) 2617-0841**

**Міжнародний науковий журнал
«ОСВІТА І НАУКА»**

**ПРИРОДНИЧІ ТА ТЕХНІЧНІ НАУКИ
ГУМАНІТАРНІ ТА СУСПІЛЬНІ НАУКИ
ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ**

Виходить два рази на рік

Випуск 1(34) 2023

МУКАЧЕВО-ЧЕНСТОХОВА

**International scientific journal
«Education and Science»**

*Founded in 2006. Published twice a year.
Co-founders of and publishers the journal:
Mukachevo State University (Ukraine)*

*Humanistic-Natural Sciences University named after Yana Dluhosha in
Czestochowa (Poland)*

*Re-registered in 2018, Certificate of state registration of printed mass media,
KV №23077-12917PR*

*Recommended to printing and distribution through the Internet Scientific and technical council of
Mukachevo State University (Protocol №4 ,16.05.2023 p.)*

Chief Editor:

Shcherban Tetyana – Doctor of Psychology, Professor. Honored Worker of Education of Ukraine
(Mukachevo, Ukraine)

Deputies editor in chief:

Jerzy Piwowarski – Dr. hab., Prof. AJD (Częstochowa, Poland)

Hoblyk Volodymyr – Doctor of Economics, Professor (Mukachevo, Ukraine)

Responsible secretary: **Movchan Kateryna** (Mukachevo, Ukraine)

EDITORIAL BOARD

Section "Natural and technical Sciences"

Responsible editor: Kozar Oksana – Doctor of Technical Sciences, Professor (Mukachevo, Ukraine)

Members of the editorial board:

Zlotenko B.M. – Dr. Eng., Professor (Kyiv, Ukraine)

Bleckan D.I. – Dr. Eng., Professor (Uzhgorod, Ukraine)

Boguslaw Wozniak - Dr. Eng., Prof. (Lodz, Poland)

Shabli O.I. – Dr. of Geography, Professor (Lviv, Ukraine)

Yuriy Povstenko – Prof. Dr. hab. (Częstochowa, Poland)

Pavol Lizak – Prof. Ing, PhD (Ruzhonberog, Slovak Republic)

Kabatsiy V.M. – Ph. D in Physics and Mathematics, Docent (Mukachevo, Ukraine)

Smochko N.M. – Dr. of Geography (Mukachevo, Ukraine)

Section "Humanities and Social Sciences"

Responsible editor: Telychko Natalia – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
(Mukachevo, Ukraine)

Members of the editorial board:

Popovich N.M. – Dr. of Ped. sc., Professor (Mukachevo, Ukraine)

Shandor F.F.– Dr. of Philosophy, Professor (Mukachevo, Ukraine)

Orosova Renata – Dr. of Philosophy (Slovak Republic)

Sabolch Eve – Dr. of Philosophy, Professor (Hungary)

Beata Urbanowicz – Prof. hab. Dr., Professor (Częstochowa, Poland)

Marzena Bogus – Dr. (Częstochowa, Poland)

Daniela Kukla – Dr., Prof. (Częstochowa, Poland)
Maryla Renat – Dr. (Częstochowa, Poland)
Maksimenko S.D. – Dr. of Psychological sc., Professor (Kyiv, Ukraine)
Yamchuk T.Yu. – Candidate in Psychological sc. (Mukachevo, Ukraine)
Schwardak M.V. – Candidate in Ped. sc., Docent (Mukachevo, Ukraine)
Prokopovich L.S. – Candidate in Philosophy., Docent (Mukachevo, Ukraine)
Malets O.O. – Doctor of History, Docent (Mukachevo, Ukraine)
Morsjka L.I. – Dr. of Ped. sc., Professor (Lviv, Ukraine)

Section "Economic Sciences"

Responsible editor: Resler Marina – Doctor of Economic Sciences, Professor (Mukachevo, Ukraine)

Members of the editorial board:

Pap V.V. – Doctor of Ec., Professor (Mukachevo, Ukraine)
Bodnar M.I. – Doctor of Ec., Professor (Kyiv, Ukraine)
Zadorozhny Zenoviy-Mykhailo V. – Doctor of Ec., Professor (Ternopil, Ukraine)
Kutsik P.O. – Candidate in Economics, Professor (Lviv, Ukraine)
Maya Margvelashvili – PhD. prof. (Tbilisi, Georgia)
Peter Šoltés – PhD. doc. Senior research fellow (Bratislava, Slovak Republic)
Gozora V.A. – PhD. Prof. (Bratislava, Slovak Republic)
Jan Hron – Prof. Ing, Dr Sc. dr. h.c. (Prague, Czech Republic)
Teresa Martyniuk – PhD. Prof. (Sopot, Republic of Poland)
Robert Magda – PhD. prof (Giedelle, Hungary Republic)
Rovt Alex – Candidate in Economics (USA)
Pityulich M.I. – Doctor of Ec., Professor (Uzhgorod, Ukraine)
Demyan Y.Yu. – Candidate in Economics, Docent (Mukachevo, Ukraine)
Lizanets A.G. – Candidate in Economics, Docent (Mukachevo, Ukraine)
Lintur I.V. – Candidate in Economics, Docent (Mukachevo, Ukraine)

International scientific journal «EDUCATION AND SCIENCE» / ed. board:
T.D. Shcherban (Ed. in Chief); Deputy Ch. Ed: Jerzy Piwowarski; V.V. Hoblyk. – Mukachevo. –
Częstochowa: MSU publ., Humanistic-Natural Sciences University named after Yana Dluhosha in
Czestochowa, 2023. – Issue 1(34). – 258 p.

UDK 37:001(051)-027.543-028.42"540*6"

The previous name of the journal «Scientific Bulletin of Mukachevo State University», ISSN 2311-8164. The journal has been registered and indexed in such international scientometric catalogs and databases: *Index Copernicus (ICV 2021 = 80,1)*, *ResearchBib*, *SJIF/Inno-Space (Марокко)*, *CiteFactor*, *Infobase Index (Індія)*, *DRJI (Індія)*, *Turkish Education Index*, *Global Impact Factor*, *Eurasian Scientific Journal Index*, зареєстрований в *Google Scholar*.

© Mukachevo State University, 2023
© Humanistic-Natural Sciences University named
after Yana Dluhosha in Czestochowa (Poland), 2023

УДК 687.13:172.15:17.035.3[37.015.312:172.15:17.035.3]:687.13:391(045)

ДИТЯЧИЙ ОДЯГ З УКРАЇНСЬКОЮ СИМВОЛІКОЮ ЯК ЗАСІБ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Бокша Н.І., Сєдоухова Є.В., Ййбер А.

CHILDREN'S CLOTHING WITH UKRAINIAN SYMBOLS AS A MEANS OF NATIONAL-PATRIOTIC UPBRINGING

Boksha Nataliia, Siedoukhova Yevheniia, Yjber Alina

В статті проаналізовано значення соціальної функції дитячого одягу, розглянуто передумови зародження дитячої моди, охарактеризовано модні бренди дитячого одягу на світовому та вітчизняному ринку. Встановлено найбільш популярний асортимент дитячого одягу види принтів з патріотичним змістом на ньому.

Ключові слова: одяг, дитяча мода, декорування, національно-патріотичні символи, виховання.

The article analyzes the significance of the social function of children's clothing, considers the prerequisites for the birth of children's fashion, characterizes fashionable brands of children's clothing on the world and domestic markets. It has been established that today in Ukraine the children's clothing market occupies a prominent place, is actively developing, and is filled with the products of domestic manufacturers. Due to the full-scale invasion, the popularity of using national-patriotic symbols on clothing as decoration, particularly children's, has increased over the past year. Thus, young consumers express their civic position through their appearance, and parents use children's clothing with Ukrainian symbols as a means of national-patriotic upbringing of their offspring. The types of decoration and methods of applying them to sewing products are also systematized.

Keywords: clothes, children's fashion, decoration, national-patriotic symbols, upbringing.

Важливою асортиментною групою швейних виробів, поряд з жіночим та чоловічим одягом, є дитячий одяг. Асортимент сучасного дитячого одягу є надзвичайно різноманітним, процес проектування характеризується рядом особливостей, визначальну роль серед яких відіграють статево-вікові характеристики юного споживача. Серед функцій дитячого одягу важливе місце займають соціально-естетичні функції, зокрема можливість дитини через одяг відобразити своє ставлення до оточуючого світу, відтворювати свій світогляд, передавати емоції тощо [1]. Дитячий одяг виконує значиму функцію виховання, сприяє розвитку почуття стилю, характеру. Купуючи для молодого покоління не тільки зручні, але й модні речі, батьки привчають свою дитину висловлювати

через одяг її унікальну індивідуальність.

Метою даного дослідження є вивчення модних тенденцій дитячого одягу в українському суспільстві на сучасному етапі та встановлення ролі одягу з національною символікою та українськими етномотивами як засобу національно-патріотичного виховання молодого покоління.

На основі вивчення історії дитячої моди, слід зазначити, що дитячий одяг як асортимент швейних виробів з характерними модними тенденціями з'явився порівняно недавно – в епоху Просвітництва, в XIX ст. [2], до цього часу дитячий одяг в повній мірі повторював одяг дорослих. Появу самостійного напрямку моди - дитячого костюма, більшість дослідників пов'язують з виховними ідеями Жан-Жака Руссо, який вбачав одяг як один із засобів формування вільної та щасливої людини. Дитина, пізнаючи світ і фізично вдосконалюючись, як зазначав філософ, не повинна бути скута незручними нарядами. Ця думка вченого і стала основою для створення перших зразків дитячого одягу.

Також у цьому столітті виник поділ дитячого одягу на одяг хлопчиків та одяг для дівчаток з блакитними та рожевими тонами відповідно до статі дитини [2, 3]. Одяг для дітей, що нагадує сучасний, з'явився в гардеробах маленьких хлопчиків і дівчаток наприкінці XIX століття. Приблизно в той час з'являється і спеціалізований одяг - для верхової їзди, для гімнастики, для ігор, для купання тощо. Дитячий одяг стає легшим і більш практичним. Легкі тканини почали обробляти вишивкою та мереживом. На початку XX століття з'являється новий напрям в дитячій моді: короткі спідниці, дитячі сукні та шорти. Величезним проривом в історії моди для дітей стала масова поява спеціалізованих дитячих магазинів, з готовим одягом для малюків на будь-який смак [2, 3].

Сьогодні для індустрії дитячої моди характерні стрімкі темпи розвитку, торгівельні мережі та інтернет-магазини пропонують надзвичайно широкий асортимент дитячого одягу різноманітних брендів українського та іноземного виробництва на будь-який смак юних споживачів. Гардероб сучасної української дитини не менш багатий, ніж гардероб її батьків [3].

Законодавцями модних тенденцій дитячого одягу на світовому ринку є всесвітньо відомі будинки моди, такі як Dior, Chanel, Dolce&Gabbana, Jean Paul Gaultier, Gucci та інші. Кожен будинок моди зі світовим іменем, поряд з лінійками одягу для дорослих, вважає за необхідне створювати колекції для дітей в таких ланках як кутюр, прет-а-порте, промислове виготовлення [4]. Слід зазначити, що в сучасних колекціях дитячого одягу часто відображаються модні тенденції одягу для дорослих, але дитяча мода – це окреме явище у фешн-індустрії, яке має свої характерні особливості.

Дитяча мода в Україні – величезний сегмент індустрії, в якому разом співіснують і спеціалізовані дитячі бренди, і невеликі торгові марки, і дитячі колекції відомих «дорослих» дизайнерів [6]. Знаковим заходом для української дитячої фешн-індустрії є проведення дитячого тижня моди Junior Fashion Week. Під час проведення даного заходу представляють свої колекції найкращі українські та зарубіжні дизайнери і бренди, що працюють з одягом і аксесуарами, які створено спеціально для дітей. Також організатори проводять майстер-класи та лекції для дітей про моду та красу.

Серед широкого кола українських дизайнерів - виробників дитячого одягу, доцільно відмітити виробників, які через своїх виробників несуть певний посыл суспільству, відображають певні цінності, закладають ті чи інші ідеї, генерують певну філософію тощо. Українські бренди одягу, в тому числі і дитячі, за останній рік почали створювати колекції, які підтримують національно-патріотичний дух нашого народу, через свою діяльність активно долучаються до різноманітних благодійних заходів, популяризують українську символіку і українські ідеї як в нашій державі, так і за її межами.

Серед таких брендів слід назвати бренд *Marianna Senchina*, який представив дроп для благодійної допомоги дітям. Сенчина використовує в дропі свої фірмові елементи – аплікацію з квітів у новій інтерпретації – синьо-жовті кольори як знак майбутньої перемоги над насиллям, жорстокістю та терором [6].

Atelier Handmade – один з головних adeptів sustainable-руху серед

українських брендів. Засновниця марки Анастасія Єршова впевнена, що відповідальне ставлення до світу й одягу варто виховувати з дитинства [6]. Всі вироби Atelier Handmade відшиваються з українського органічного льону, частину прибутку бренд перераховує на благодійність.

KRAKO – новий український бренд дитячого одягу, запущений уже після початку повномасштабного вторгнення. Основна філософія засновниць бренду – життя триває, діти народжуються і їм потрібен одяг. Попри звуки сирен кілька разів на день, попри неспокій і тривожність мам, дітям має бути комфортно.

Львівський бренд **Lesi Pak** спеціалізується на створенні хрестильних суконь та костюмів ручної роботи із льону – традиційного матеріалу для одягу українців. Як зазначає дизайнерка Леся Пак: «Наша мета — створювати дитячий одяг, який передаватиметься з покоління в покоління. Сьогодні для українців як ніколи важливі спадкоємність і повернення до власних традицій, і в Lesi Pak ми якраз працюємо над цим».

Патріотичний одяг для дітей **HappyKids** – це сучасний дитячий одяг який став яскравим проявом громадянської позиції. Дорослий та дитячий патріотичний одяг від українського виробника HappyKids – це не просто вимога сьогодення, а щире бажання кожного українця продемонструвати патріотичні погляди, засвідчити впевненість у незламності нашого народу. На рисунку 1 представлено фрагменти колекцій українських брендів – виробників дитячого одягу, які в своїх колекціях закладають українські національні цінності, широко використовують українську символіку.

Marianna Senchina**Atelier Handmade****KRAKO****esi Pak****HappyKids****Рис. 1 – Дитячі вироби українських дизайнерів з українською символікою**

Серед дитячих виробів масмаркету найбільш популярними видами одягу з національно-патріотичною символікою є футболки, худі, світшоти, тобто вироби з трикотажних полотен, прості за конструктивним вирішенням, естетичність яким надає саме принт. Найбільш поширеними видами декорування є національні символи України, символи українсько-російської війни, патріотичні надписи, мотиви української народної вишивки тощо (таблиця 1). Також часто українськими виробниками використовується поєднання чистих кольорів українського прапора: горизонтальне членування або комплект одягу з двох предметів, де верх – синій колір, низ – жовтий (таблиця 1).

Таблиця 1
Найбільш поширені види декорування дитячого одягу із використанням національно-патріотичної символіки

Національні символи України: Тризуб, прапор, віночок, карта України тощо			
			
Символи українсько-російської війни: пес Патрон, потоплений російський корабель, міста-герої, воїн ЗСУ тощо			
			
Патріотичні надписи «Доброго вечора, ми з України», «Я-українка», «Я – українець» тощо			
			
Мотиви української народної вишивки: вишивка хрестиком, що імітує українську вишиванку, стилізація української вишивки			
			

Отже, в українському суспільстві в умовах сьогодення великою популярністю користуються швейні вироби, декоровані українською

національною символікою. Використання даного виду декору не лише сприяє розширенню асортименту швейних виробів, але і відіграє важливу роль у самоідентифікації українців як нації з багатою культурою, традиціями, характерними національними рисами. Використання українських символів на дитячому одязі своєю чергою дозволяє посилити національно-патріотичне виховання дітей, забезпечує прояв громадянської позиції та патріотизму молодого покоління українців.

Список використаних джерел

1. Пашкевич К. Л. Конструювання дитячого одягу: навчальний посібник / К. Л. Пашкевич, Т. М. Баранова. – К.: ПП НВЦ «Профі», 2012. – 320 с.
2. Історія про те, як з'явилася дитяча мода [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://angelir.ua/uk/dityacha-moda-istoriya-viniknennya>.
3. Історія дитячої моди [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://neo-f.best/2021/07/istoriya-dytyachoyi-mody/>.
4. Прогнозування асортименту сучасних колекцій дитячого одягу [Електронний ресурс] / О. А. Ісаєв, Т. М. Богомазюк, К. Л. Пашкевич, О. Д. Герасименко, О. Д. Ткачук // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія: Технічні науки. – 2017. – № 4. – С. 182–192. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknutd_2017_4_27.
5. Король Н. Народні традиції в моделюванні дитячого одягу: історичний досвід українських дизайнерів [Електронний ресурс] / Н. Король // Вісник Львівської національної академії мистецтв. – 2015. – Вип. 26. – С. 198–209. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnam_2015_26_23.
6. Українські бренди з класним дитячим одягом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vogue.ua/article/fashion/brend/ukrajinski-brendi-z-klasnim-dityachim-odyagom-48793.html>.

References

1. Pashkevych, K. L., and Baranova, T. M. 2012. *Konstruiuvannia dytiachoho odiahu [Designing children's clothes]*. Kyiv: PP NVTs «Profi».
2. Istoriia pro te, yak z'avylasia dytiacha moda [The story of how children's fashion appeared]. <https://angelir.ua/uk/dityacha-moda-istoriya-viniknennya>.
3. Istoriia dytiachoi mody [History of children's fashion]. <https://neo-f.best/2021/07/istoriya-dytyachoyi-mody/>.
4. Isaiev, O. A., Bohomaziuk, T. M., Pashkevych, K. L., Herasymenko, O. D., and Tkachuk, O. D. 2017. “Prohnozuvannia asortymentu suchasnykh kolektsii dytiachoho odiahu [Forecasting the assortment of modern collections of children's clothing].” *Bulletin of the Kyiv National University of Technology and Design. Series: Technical sciences* 4: 182-192. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknutd_2017_4_27.
5. Korol, N. 2015. “Narodni tradytsii v modeliuvanni dytiachoho odiahu: istorychnyi dosvid ukraïnskykh dyzaineriv [Folk traditions in children's clothing modeling: historical experience of Ukrainian designers].” *Bulletin of the Lviv National Academy of Arts* 26: 198-209. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnam_2015_26_23.
6. Ukraïnski brendy z klasnym dytiachym odiahom [Ukrainian brands with cool children's clothes]. <https://vogue.ua/article/fashion/brend/ukrajinski-brendi-z-klasnim-dityachim-odyagom-48793.html>.

УДК 669.35'6:621.8-048.78(045)

THE TECHNOLOGY OF IMPROVING SERVICE PROPERTIES OF BRONZE PARTS

Zhiguts Yuriy, Lazar Vasuylj, Hom`jak Bogdan

ТЕХНОЛОГІЯ ПОКРАЩЕННЯ СЛУЖБОВИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ БРОНЗОВИХ ДЕТАЛЕЙ

Жигуц Ю.Ю., Лазар В.Ф., Хомяк Б.Я.

The article considers the possibility of creating materials as a result of "non-traditional" technology, which is metallothermic synthesis. Special attention is paid to thermite mixtures for obtaining copper alloys – bronze and their practical application in production. This article examines the specific synthesis and mechanical properties of synthesized thermite bronzes.

Keywords: *synthesis, metallothermic, service properties, bronze, thermite alloys.*

У статті розглядається можливість створення матеріалів в результаті «нетрадиційної» технології, якою є металотермічний синтез. Особлива увага приділяється термітним сумішам для отримання мідних сплавів – бронз та їх практичного застосування на виробництві. У цій статті досліджено особливості специфічного синтезу і механічні властивості синтезованих термітних бронз.

Ключові слова: *синтез, металотермія, службові властивості, бронза, термітні сплави.*

Одним з методів, що дає змогу економити рідкий мідний сплав є використання екзотермічних високотемпературних сумішей для синтезу сплаву [1-3]. Суть цієї технології полягає у синтезі високотемпературного розплаву в результаті взаємодії оксидів міді та інших елементів з порошковим алюмінієм. У залежності від хімічного складу екзотермічної шихти змінюється температура її самозаймання. Коли ж температура рідкого мідного розплаву недостатня для ініціювання екзотермічної реакції, то використовують спеціальні запалювальні суміші [4].

Об'єкт дослідження – технології отримання мідних сплавів і властивості синтезованих термітних сплавів міді.

Мета роботи – зменшення браку виливків, отриманих з мідних сплавів за показником гідрогустини та економія мідного сплаву.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>